

1. (a) Låt $Z = 2X + 5Y$, vi har då $E(Z) = 2 \cdot 1 + 5 \cdot 2 = 12$ och $V(Z) = 2^2 \cdot 4 + 5^2 \cdot 3 = 91$.
Alltså, $Z \sim N(12, 91)$ och

$$P(Z > 4) = 1 - \Phi\left(\frac{4 - 12}{\sqrt{91}}\right) = \Phi(0.8386) \approx 0.799$$

- (b) Vi har $P(A^c \cap B^c) = P((A \cup B)^c) = 1 - P(A \cup B)$, och

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) = 0.5 + 0.3 - 0.1 = 0.7.$$

Alltså är $P(A^c \cap B^c) = 1 - 0.7 = 0.3$.

2. (a) Vi har att

$$f_{X,Y}(x, y) = f_X(x)f_{Y|x}(y) = \begin{cases} e^{-x} & \text{om } x \geq 0 \text{ och } 0 < y < x \\ 0 & \text{för övrigt} \end{cases}$$

Alltså ges $f_Y(y)$ av

$$f_Y(y) = \int f_{X,Y}(x, y) dx = \int_y^\infty e^{-x} dx = e^{-y}$$

Så vi har $Y \sim \text{Exp}(1)$.

- (b) Eftersom $Y \sim \text{Exp}(1)$ har vi $E(Y) = V(Y) = 1$. Vi ser att $E(X) = E(Y^2)$ och får därför $E(X) = E(Y^2) = V(Y) + E(Y)^2 = 1 + 1 = 2$. Alternativt kan vi använda partialintegrering och få $E(X)$ som

$$E(X) = \int_0^\infty x^2 e^{-x} dx = [-x^2 e^{-x}]_0^\infty + 2 \int_0^\infty x e^{-x} dx = 0 + 2 \cdot 1 = 2$$

3. (a) Låt X vara antal felaktiga kostymer, vi har då $X \sim \text{Bin}(15, 0.05)$ och vi söker

$$\begin{aligned} P(X > 1) &= 1 - P(X \leq 1) = 1 - p_X(0) - p_X(1) \\ &= 1 - \binom{15}{0} 0.05^0 \cdot 0.95^{15} - \binom{15}{1} 0.05^1 \cdot 0.95^{14} \\ &= 1 - 0.95^{15} - 15 \cdot 0.05 \cdot 0.95^{14} \\ &= 0.171 \end{aligned}$$

- (b) Låt $X \sim \text{Bin}(100, p)$. Vi vill utföra hypotestestet

$$H_0 : p = 0.05$$

$$H_1 : p > 0.05$$

Vi väljer signifikansnivå $\alpha = 0.05$. Med direktmetoden beräknar vi p-värdet för testet som

$$P(X \geq 7) = 1 - P(X \leq 6) = 1 - \sum_{k=0}^6 \binom{100}{k} 0.05^k \cdot 0.95^{100-k} = 0.2340$$

Eftersom $0.2340 > \alpha$ kan vi inte förkasta H_0 . Kontrollen påvisar alltså inte att felandelen i produktionen är över 5%.

4. (a) Det är ett försök med så kallad ensidig indelning. Låt faktor A vara kolesterolhalten, med faktornivåer α_i , vi har då modellen

$$y_{ij} = \mu + \alpha_i + \varepsilon_{ij},$$

där $\varepsilon_{ij} \sim \mathbf{N}(0, \sigma^2)$.

- (b) Vi har

$$\bar{y} = \frac{1}{4}(3.4756 + 2.8228 + 2.4778 + 3.0077) = 2.9460$$

och $Q_A = \sum_{ij} (\bar{y}_i - \bar{y})^2 = 50 \sum_i (\bar{y}_i - \bar{y})^2 = 25.9344$. Variansanalystabellen blir

Variation	Kvadratsumma	Frihetsgrader	Medelkvadratsumma	Teststorhet
Faktor A	25.934	3	8.6448	9.2517
Residual	183.143	196	0.9344	
Total	209.0779	199		

- (c) Vi vill utföra testet

$$H_0 : \alpha_1 = \alpha_2 = \alpha_3 = \alpha_4 = 0$$

$$H_1 : \text{åtminstone ett } \alpha_i \neq 0$$

Teststorheten är $F(3, 196)$ -fördelad. Enligt formelsamlingen har vi

$$F_{0.05}(3, 196) \approx F_{0.05}(3, \infty) = 2.6507.$$

Det kritiska området för testet är $C_\alpha = \{T : T > 2.6507\}$. Eftersom $T_{obs} = 9.2517$ ligger i C_α kan vi förkasta nollhypotesen.

5. (a) Parametrarna skattas som

$$\beta^* = \begin{pmatrix} \beta_0^* \\ \beta_1^* \\ \beta_2^* \end{pmatrix} = (\mathbf{X}^T \mathbf{X})^{-1} \mathbf{X}^T \mathbf{Y} = \begin{pmatrix} 0.0259 \\ -0.0037 \\ 0.0552 \end{pmatrix}$$

- (b) Vi har $Q_0 = \mathbf{Y}^T \mathbf{Y} - \beta^{*T} \mathbf{X}^T \mathbf{Y} = 0.7460$ och $s = \sqrt{Q_0 / (15 - 3)} = 0.2493$. Med $n = 15$ observationer och $p + 1 = 3$ parametrar är antalet frihetsgrader i skattningen alltså 12.

- (c) Konfidensintervallen ges av

$$I_{\beta_1} = \left(\beta_1^* \pm t_{\alpha/2}(12) s \sqrt{((\mathbf{X}^T \mathbf{X})^{-1})_{2,2}} \right) = (-0.0248, 0.0173)$$

$$I_{\beta_2} = \left(\beta_2^* \pm t_{\alpha/2}(12) s \sqrt{((\mathbf{X}^T \mathbf{X})^{-1})_{3,3}} \right) = (0.0364, 0.0740)$$

- (d) Låt $\mathbf{x}_0 = [1, 37, 10]^T$. Vi har då $\mu_Y^*(\mathbf{x}_0) = \beta^{*T} \mathbf{x}_0 = 0.4401$ och $\mathbf{x}_0^T (\mathbf{X}^T \mathbf{X})^{-1} \mathbf{x}_0 = 0.1471$. Intervallet ges av

$$I_{\mu_Y(\mathbf{x}_0)} = \left(\mu_Y^*(\mathbf{x}_0) \pm t_{\alpha/2}(n - p - 1) s \sqrt{\mathbf{x}_0^T (\mathbf{X}^T \mathbf{X})^{-1} \mathbf{x}_0} \right) = (0.2317, 0.6484)$$

- (e) Ja, eftersom intervallet för β_1 täcker noll är denna parameter inte signifikant. Alltså kan vi inte påvisa att gastemperaturen har en signifikant påverkan på absorptionen och vi skulle kunna ansätta den enklare modellen

$$y_i = \beta_0 + \beta_2 x_{2i} + \varepsilon_i$$

6. (a) Låt x_F och x_E beteckna mätningarna hos icke-rökarna för och efter studien. På motsvarande sätt låt y_F och y_E beteckna mätningarna hos rökarna. De olika skattningarna fås som stickprovsmedelvärde och stickprovsvarians hos datan för respektive grupp. Resultaten sammanfattas i följande tabell:

	Icke-rökare		Rökare	
	Väntevärde	Varians	Väntevärde	Varians
Före	132.8333	4.5667	134.2000	5.2000
Efter	131.8333	12.9667	130.2000	8.7000

- (b) Vi antar att $x_F \sim N(\mu_{I_F}, \sigma_{I_F}^2)$ och $x_F \sim N(\mu_{R_F}, \sigma_{R_F}^2)$ och vill testa

$$H_0 : \sigma_{I_F} = \sigma_{R_F}$$

$$H_1 : \sigma_{I_F} \neq \sigma_{R_F}$$

på nivå $\alpha = 0.05$. Vi beräknar teststorheten $T_{obs} = s_{I_F}^2 / s_{R_F}^2 = 5.2 / 4.5667 = 1.1387$, som under H_0 är $F(5, 4)$ -fördelad. Enligt formelsamlingen är $F_{\alpha/2}(5, 4) = 9.36$ och eftersom $T_{obs} < F_{\alpha/2}(5, 4)$ kan vi inte förkasta H_0 .

- (c) Vi har samma modell som i (a) men antar att $\sigma_{I_F} = \sigma_{R_F}$ och vill nu testa

$$H_0 : \mu_{I_F} = \mu_{R_F}$$

$$H_1 : \mu_{I_F} \neq \mu_{R_F}$$

på nivå $\alpha = 0.05$. Den poolade variansskattningen ges av

$$s_p^2 = \frac{4s_{R_F}^2 + 5s_{I_F}^2}{9} = \frac{43.6333}{9} = 4.8481$$

Vi beräknar teststorheten

$$T_{obs} = \frac{\bar{x}_F - \bar{y}_F}{s_p \sqrt{\frac{1}{4} + \frac{1}{5}}} = -0.9253$$

Under H_0 är teststorheten $t(9)$ -fördelad, och enligt formelsamlingen är $t_{\alpha/2}(9) = 2.2622$. Eftersom $|T_{obs}| < t_{\alpha/2}(9)$ kan vi inte förkasta H_0 .

- (d) Vi beräknar skillnaderna i blodtryck för varje rökare:

Person nr	7	8	9	10	11
Skillnad	-5	-2	-2	-6	-5

Vi ansätter att skillnaden är $N(\Delta, \sigma^2)$ -fördelad och vi vill nu testa

$$H_0 : \Delta = 0$$

$$H_1 : \Delta < 0$$

på nivå $\alpha = 0.05$. Vi har $\bar{D} = -4$ och $s_D^2 = 14/4 = 3.5$. Teststorheten är nu

$$T_{obs} = \frac{\bar{D}}{s_D / \sqrt{5}} = -4.7809$$

Under H_0 är teststorheten $t(4)$ -fördelad. Eftersom $T_{obs} < -t_{\alpha}(4) = -2.1318$ kan vi förkasta H_0 .